

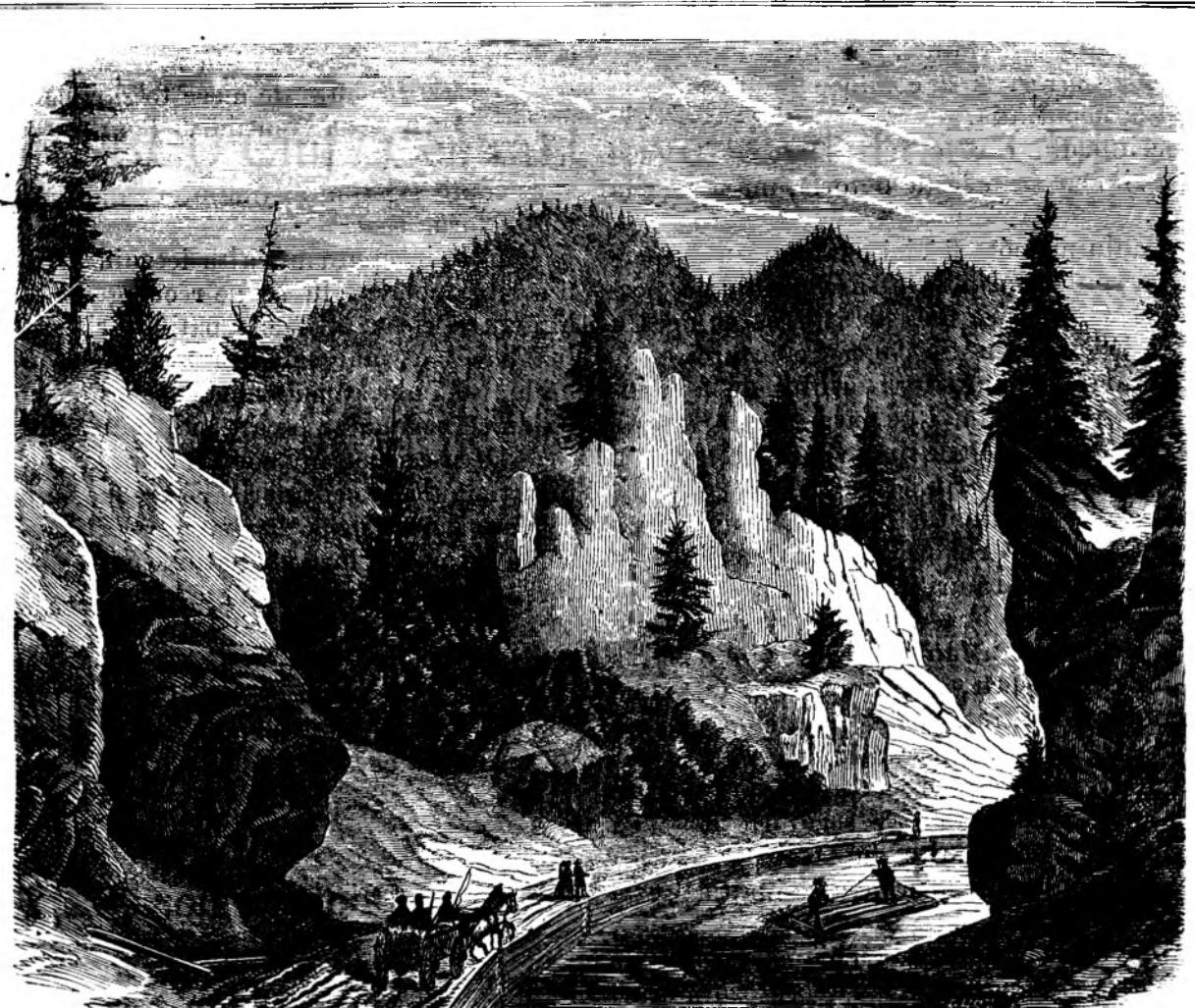
Pesta 29 augustu. (10 septembrie.)

Va fi in fin-care domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 35.

Anul VII, — 1871.

Prețul pe anu 10 fl., pentru România 2 galbeni.

Valea Visieului in Maramuresiu.

Epistole literarie.

II.

Iubite amice!

Toti discu, că scriitoriu este fiulu timpului, și cu cât este elu mai genialu, cu atât timpul se oglinda mai tare în scările lui.

Acăsta parere este totu atât de justă, pe cătu si neadeverata.

Sê nu me acusi de paradoxu său ecuivocu. Nu ambitionezu acăsta onore; o lasu pentru cei ce facu politica mare, cari pentru a nu remane nici odata de minciuna, déca nu vorbescu în *două parti*, apoi de siguru vorbescu ce-va mai obscuru de cătu santulu apocalipsu. Unu scriitoru se poate numi și elu totu cu acel'a-si dreptu ori prerogativa fiulu timpului, ca ori care santu său peatosu din lume. Se nasce și elu cu timpul si mōre ér cu timpul, si de multe ori fara timpu.

Scriitoriu are să se înaltie preste timpu. Timpul i poate fi lui tata, dar unu tata betranu, scadiutu, ajunsu la minte de copilu, si adeseori lipsit de minte. Scriitorulu are acum detori'a a ingrigi și a conduce pe tatalu seu ajunsu la nepotintia.

Scriitorulu care a incetatu, ori n'a inceputu a-si pricepe acăsta detoria, nu-si merita numele.

Omulu nu poate fi nici odata atât de perfectu, ca să nu mai poate fi susceptibil de perfecțiune. Omenimea nu este altu ce-va decât timpul insu-si, său din contra, cum vrei.

Eta dar misiunea scriitoriu, de a se înaltă totu-de-una mai pe susu de timpu și a lucră din timpu pentru timpu, din trecutu și presinte pentru vîsitoriu.

Aici este capulu cestiunii, dar unu capu de medusa, la a carui vedere multi scriitori au amortit, au inmarmurit.

Sunt cu deosebire diece ani, de candu noi facemு juste pretensiuni la scriitorii nostri, a veni la detori'a loru, a luá timpul de mana, a-lu conduce mai iute și pe o alta cale, decum este pe care a apucat ratecindu și carambolindu. Dar in vanu! Diece ani au trecutu și stâmu unde amu fostu. Ér scriitorii de n'au statu in locu, celu multu au lasatu a se conduce ei de timpu. In locu de a se înaltă preste elu, au cadiutu sub elu.

Adeveratu, afara de chiamare, trebue multu taría si amara lupta, ca scriitorulu să se înaltie preste timpul său, ca elu să renuncie la succese momentane, la fluctuant'a *aura popurala*, la adorâri, favoruri si prerogative ce le

pôte gustă in viétia, pentru ca in contrastu cu timpulu seu, in form'a unui *deus judicans* preste elu, să se multiamésca in o sperantia nesigura de unu nume si recunoscintia in viitoru. Apoi creatoriulu a voitu ca in o mſia de ani si in tota lumea, abié să se nasca 3—4 de cei alesi, cari prin o legatura magica să scie impreună trecutulu si presentulu cu vîsitorulu, cari de la inceputu să fia fostu predestinati pentru tóte timpurile.

Candu va veni rendulu acestoru alesi si la noi? zace adancu ascunsu in sinulu creatiunii. Pana atunci inse trebue cei mai pucinu alesi să tinda la inaltîmea missiunii loru, a face cătu potu, dar cătu potu mai bine, că-ci numai astu-feliu se poate apropiá si timpulu pentru cei alesi.

Timpulu de 10 ani incóce, ca raru altulu, a fostu unu timpu de parosismu politicu, socialu si moralu. Scriitorii intr'atât'a s'a cu fundatu si perduto in acestu parosismu, in cătu ei prin scările loru mai multu l'au aperat, si i-au datu unu procesu totu mai acutu, in locu de a se incercă să-lu remedieze.

Totulu tremura de nisce friguri ce se pare a fi petrunsu pana la medua. Totulu este palidu si patimitoriu. Aici potemu dîce, că ei sunt copiii legitimi ai timpului, *morbosi ca si tatalu loru*.

Amu inceputu unu altu deceniu. Óre nu va fi sositu momentulu să ne reculegemu, să ne uitâmu seriosu la faci'a patimitoria ce amu luat'o, să ne smulgemu din braciele nouei Aramide, să imbracâmu armele si ca unu nou Rinaldo să pasâmu pe o cale mai buna. ?!

Déca cei betrani voru fi imbrancit, a venit timpul la cei tineri. Ei trebue să cugete, că voru deveni acusi barbati, si cei tineri voru caută exemplele loru, ér natiunea si-va cere detori'a de la ei. Cum voru stă ei atunci?

Tóte sunt supuse lui Ddieu, singura *voința* omului nu. Ea este o *dieitate*, si candu vré, triumful este sigur.

Să voim si vomu triumfá!

Alu teu ca totu-de-una.

Radu Nasturelu.

Pentru amoru.

— Novela. —

(Urmare.)

Junele statea cugetatoriu, si numai dupa unu minutu lungu continuă:

— Sê nu combinâmu vîsitoriulu din joculu

naturei, Clara! — Joculu naturei e capriciosu: dupa dîle cu sôre urmăza plôia si nori; dupa nopti incantatorie, nopti viforose, si éra dupa cele mai grele — povoca dîle senine si dulci; — si de ací nu se poate combiná, decâtunâ câ natur'a si-eserceéza joculu seu, legea sa cea vechia.

— Bine dîci, Victoru, joculu naturei e capriciosu, capriciulu ei se pare a fi simbolulu schimbatiunii; — prin acésta dôra voiesce natur'a a dovedí, câ ea ni e mama, ea ni-a creatu, ne-a nutritu; — asié e si natur'a omenescă, schimbatiósa, capricioasa ca joculu naturei. Oh si câte esceptiuni sunt totu-si! Sunt suflete, sunt anime, cari se lipescu de unu obiectu, de unu idealu, si lu-redica idolu pe celu mai sacru altariu, si nu se mai despartu de elu pana la mórt. Póte aceste nu sunt ale naturei, póte nu ea le-a nutritu... póte aceste suflete sunt dintr'alta lume; dintr'o stea, dintr'o lumina, picate in lume pentru suferintie: — — — — cum intuneca, — cum fulgera!...

Clar'a fantasá, se parea a vorbí in sine, si pe fati'a ei cea rumena se vedea dorerea inchindendu vioitiunea fetiei, flacar'a celoru doi ochi ca dôue lumine.

Victoru se apropià de dins'a, o prinse de mana, si cu óre-care aeru de mangaiare continua:

— Nu te pricepu, Clara.

— Nu? — Nu me miru, — póte a trecutu timpulu ca sê ne mai potemu pricepe. Oh, si cum me pricepeai odata, Victoru! Cum mi-princepeai totu cugetulu, tóta nedairea si tóta dorinti'a! O privire, o miscare, a tresarire séu unu zimbru erau destulu ca sê pricepi tóte dorintiele unui sufletu ce te adorá: si — ceea ce eu nu pretindeam — cadeai la picioarele mele si serviai ca unu sclavu blandu si umilitu capricieloru celui mai capriciosu amoru! Dar ah, ast'a e natur'a barbatilor; ei alérga, se frangu si si-consacréza multe, tóte, ambitiune, gloria si sperantie frumóse, pentru idealulu sufletului loru, si 'n urma — lu-ajungu — i dau o sarutare si alérga mai departe, ca fluturulu ce duce pe budie cea d'antâiu sarutare a unui tineru trandafiru.

— Esti pré crudela, Clara. Póte unu cugetu, o idea ocupa spiritulu omului si comite pechatulu de se uita de gentilitatea ce amorulu o pretinde; acésta e o vina, pentru care — iérta-me Clara, — eu te iertu pentru o explicatiune asié crudela si pentru pedéps'a asta severa.

— O idea, unu cugetu ocupa spiritulu

omului. — — Oh ce idea, ce cugetu póte de partá cugetulu si ide'a amorului, asta idea nu o cunoscu in sufletulu omenescu, nu o cunoscu câ-ci nu esiste; nu este o idea, cugetu séu patima, ce poate alungá din sufletu patim'a cea dulce a amorului, si cine o crede asta? oh acel'a se insiéla, acel'a nu iubesc, n'a iubitu in veci; in sufletulu aceluia amorulu nu e desvoltatul mai departe ca ori care simtire neconsiderabila, ce nu dore si nu fericesce. Oh numai de curundu ai cunoscetu tu ide'a acésta; dar — — iérta Victoru, acuma me aflu câ se pare a te silí sê simtiesci mai multu decâtunu poti, iérta, asta e natur'a barbatésca, si déca cine-va e de vina, aceea sum eu, câ am presupusu despre unu barbatu mai multu decâtunu despre ceialalti.

Victoru statea privindu in ochii domnei Clara, arendandu o indignatiune blanda pentru asprimea ei; dins'a inse continuâ mai departe, ca si cum si-ar continuâ ideile numai sie-si.

— Póte ast'a e sórtea unui simtiementu.

Se nasce la sarutarea primei radie desvoltatòrie, ca flórea la sarutarea sôrelui, apoi infloresce, ventulu o adhia, róu'a o recioresce, radi'a i aduce sarutare noua in tóta demanéti'a, — si candu si-a traitu placerile, vestediesce, i cade frundi'a si pierre — — — Ba nu! — nu e asta asemenarea; amorulu nu vestediesce, amorulu nu sémena cu flórea, e fluturu ce-i credintiosu pana mai infloresce flórea, si candu se ustenesce, si-face distractiune, sbóra prin valulu celu de radia, numai cu dorintie, dar fara suveniru, sbóra la alta flóre, gusta alta sarutare, si salta pane móre.

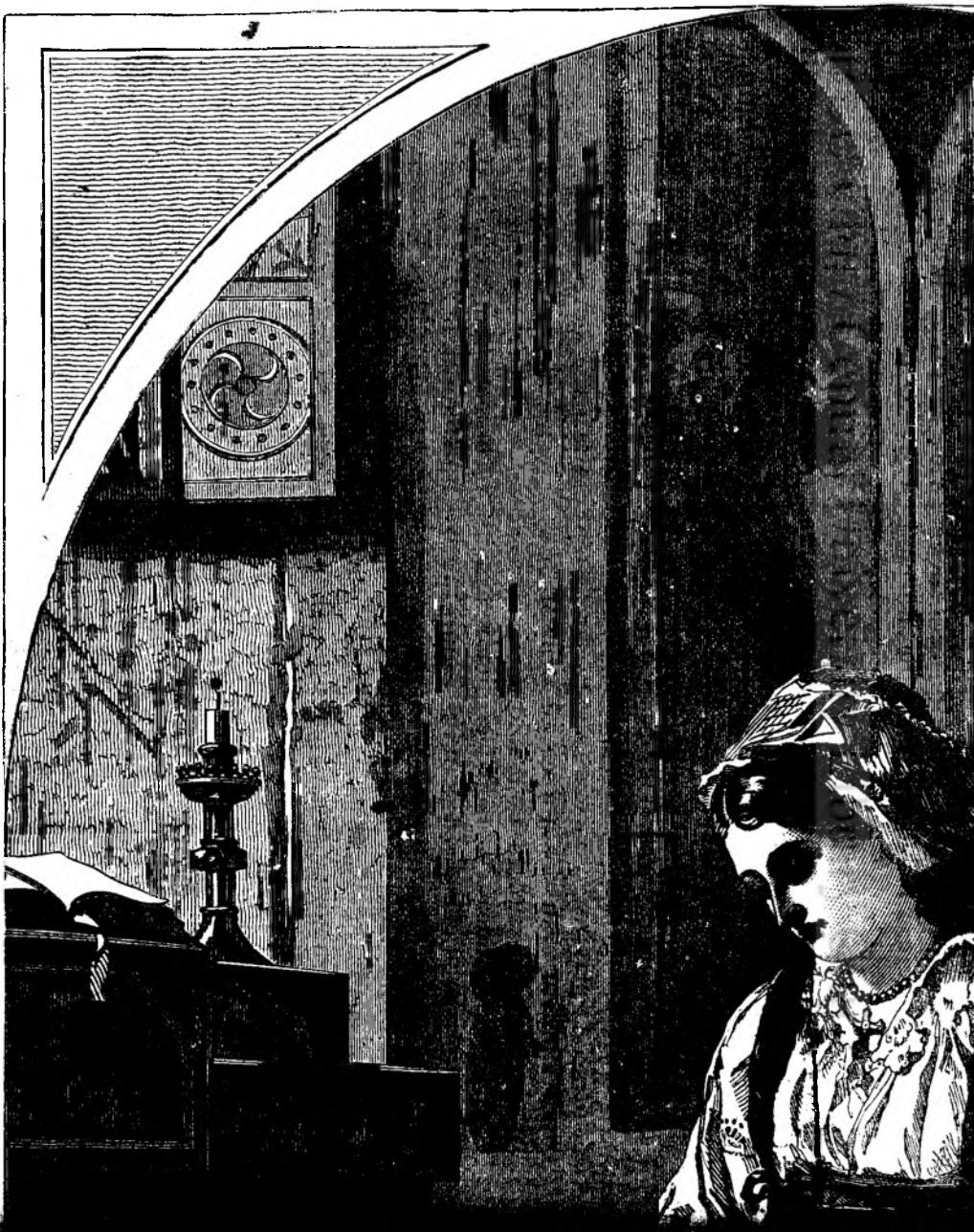
— Asié caracterisezi amorulu, Clara?

— Vorbescu de barbati, — dîse domn'a laconicu, apoi tacù, si numai dupa câte-va minute continua:

— Dar iérta Victoru, vedi eu sum nedrépta, — o indignatiune ce mi-casiuna o natura generala a barbatilor o aruncai preste toti, si nu facui esceptiune; mi-ai suprinsu sufletulu fantasandu. Vedi eu de unu timpu incóce, nu sciu de ce, atât'a fantasadia, diu si nótpea nencetatu, in presinti'a ta chiar me fura ocupatiunea asta obositória, dar placuta. Me uitai de credinti'a si amorulu teu, si nu mi-ar fi fostu ieritat, câ-ci n'am uitatu inca, si nu voiuitá in veci juramintele acele dulci si mari — si déca le-asiu uitá, mi-asiu denegá tóta suveniru trecutului ce me fericesce.

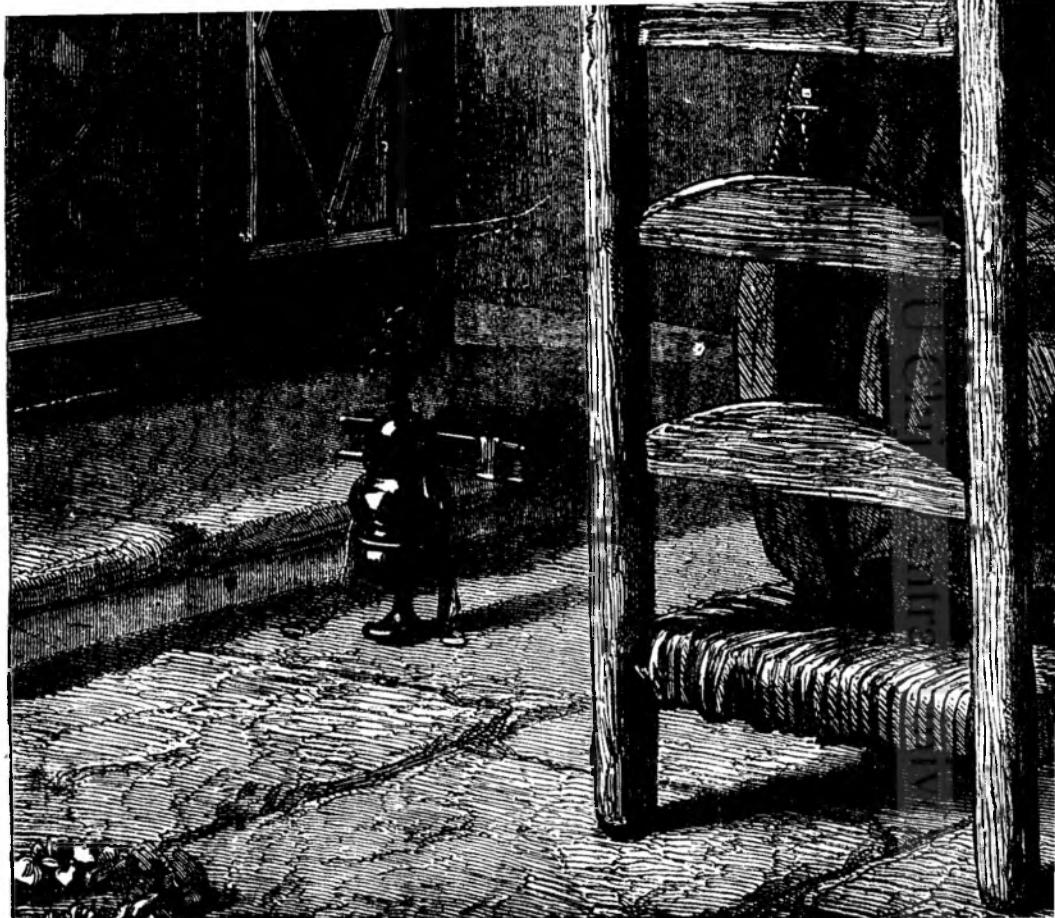
Aceste cuvinte le dîse domn'a cu dorere, si cu óre-care violenía, ce asié usioru o cunosci si care totu-de-una o cam iertâmu.

Rug'a cop

ile.

O! tu cerescu parinte,
O! tu ce ai a minte
De stele lucitórie,
De linele isvóre,
De flórea ce 'nfloresce,
Candu sórele-i zimbesce,
De mic'a paserica,
Ce canta fara frica
De ghiar'a predatória
Pe créng'a la recóre! —

Câ tu le esti parinte,
Si ai de ele-a minte.
Dar si pe mine Dómne,
De suferinti tirane
Me apera, scutesce,
Sub tronu-ti me umbresce.
Pe mandrulu vistii mele,
Fâ-lu d'a 'nfruntá prin ele
Dusmanulu care calca
In tiér'a mea cea draga,

Si fâ ca sê se 'ntórca
Voiosu precum si pléca !
Ajuta-i, blandu parinte,
Câ tu esti pré potinte ;
Ajuta-i, santa cruce,
La tiér'a mea cea dulce ;
Ajuta-i si tu, mama,
A angeriloru dómna ;
Ajuta, ocrotescé,
Pe cine te iubescé !

Gr. H. Grandea.

— Esti indispusa, Clara. Uita fantezie ce-ti conturba liniștea! Traește visului cete fericescă, simțiului ce-ti preseră calea cu flori, luminei ce-ti face viața o primavera grădisoasă, amorului. Unu sufletu plin de simtimente se vîrsa la budiele amorului teu, sufletul meu, ce te-a iubit cu tota tineretă și flacără. — Să gustâmu placerea pana curge în unde, a ne teme de vizitoriu este a nu ne încrude în noi insi-ne. Eu te iubescu, Clara, simtiemintele mele pentru tine sunt simtiemintele amorului celui mai ferbinte!

Astu-feliu vorbi Victoru — si inchinându-si fruntea la sarutarea ce acceptă cu sete; cu atâtă flacără priviă la dins'a, cu câtă numai amorulu celu mai sinceru pote dispune.

— Vino, barbatu reu, — dîse Clar'a, si se 'nchină la o sarutare; er cugetulu ei oh! cine scie unde sboră, ce planisă? Suspițiunea ei nu fu departata, dar se facea a se molcomă si cugetă: mai lasu lucrulu să curga, e pré timpuriu, destulu odata atâtă!

Apoi urmă certă amorosiloru, o certă naiava si dulce, o certă ce totu insulu o-amu suferit in tineretia, si care, déca e sincera — asié cu dragu o-amu suferi in tota viață, o certă si o pace, pacea pentru certă si certă pentru pace....

Apoi o inecara intr'o sarutare, si sarutarea 'ntr'alta sărutare lungă si ferbinte.

Mai tardîu cu o ora intunecase, si domn'a Clara siedea singura incotita pe o mesutia mica si obosita de ganduri. Atâtă de frumosă, atâtă de farmecatoriu eră cu două rugi sanetose in fată aceea alabastra, cum este numai o fintă ce o vedi prin visu. Ce ati vedi tu mai frumosu in lume, decâtă o femeia care comotisează alene?

Dar cugetele ei nu-i dau repausu nici pe unu momentu. O suspițiune-i obosesce sufletul, si de asta nu pote scapă, ca de unu blasfemu. Ore nu e inflidelu, ore nu o insiela pareea acea uitigatória, — cum e de seriosu, cum e de schimbătu, si — oh, atâtă e pré multu: asié rece!

Si atunci i se turburau simtiemintele cele mai tari, două simtieminte a sufletului: amorulu si ore-care simtiu de resbunare si de pedepsa.

Câ-ci asié e amorulu unei femei. Astu-feliu iubesce feciór'a si altu-feliu femei'a.

Feciór'a iubesce, amorulu ei e o poesía divina, care nici nu o pricepe destulu, iubesce

eu visulu unei fantasie nalte, iconele amorului ei sunt lucruri dintr'alta lume, ilusiuni, visuri, fara de realitate, fara de scaderi, si iubesc fara a cugetă, fara a combină decâtă ceea ce vede si simtiesce; si candu o parasesce unu sufletu fara indurare, amoresulu ei, altă nu scie, alta nu cugetă si altă nu simtiesce, decâtă sufere si era sufere, si plange pana uita de pote, si de nu pote, plange pana se usca ca o umbra séu pana móre.

Astu-feliu e amorulu femeii. Dins'a iubesc, si amorulu ei e unu vulcanu, o lava intru toate asemenările. Iubesc de arde, iubesc de se stingă, si ori-ce amoru fatia cu amorulu ei se pare ca să 'néca, se nadusesc séu se nimicescă ca riulu ce curge la fluviulu poternicu, ca schintéu'a ce se mesteca intr'o vapaia grozava. Pana iubesc, iubesc cu patim'a, cu voluptatea ce te 'mbéta să nu te mai trediesci nici odata, séu déca te trediesci: să te trediesci ca să nu te mai imbeti nici odata; si déca si-perde obiectulu amorului, frange si resipesce poterea vietii, sanetatea, subminéza virtutea si moralitatea, scapata catra unu abisu ce duce la cea mai negra coruptiune, si fiindu că acum modestă scapeta, din candu in candu i se desceptă simtiulu de resbunare si chiar lu-esecutéza déca are potere si constantia.

Astă inse nu e regula generală. Se pricepe mai alesu la femei ce au pasită pe căile vietii pré curundu, ca Clar'a, si au devenită era pré curundu la o stare ca a ei, candu amorulu se preface o dorintă ardietoră, o patima neinvinsa.

Domn'a Clara in etate de cinci-spre-dieci ani s'a maritată după unu holteiu tomnaticu, dar pré tomnaticu, numai din sil'a parintiloru, pentru avere pana inca nu sciă ce e amorulu, pentru că mai demultu nu toate fecioarele se desvoltau la doi-spre-dieci ani.

Dins'a cu mosnégulu seu n'a apucat a gustă placerile vietii cu sufletulu desvoltat, placerile ei erau o detorintă unde sufletulu nu gustă, că-ci lipsea talismanulu farmecatoriu, o cerintă a placerii: foculu tineretiei si voiosă a cea tinera de partea barbatului; apoi amorulu betraniloru, de nu e capabilu a desceptă intr'o copila tinera simtiulu amorului catra altii: amoru catra unu betranu cu greu séu nici odata nu sternescă. Amorulu betraniloru e unu lucru de risu, de batjocura séu de compatimire. Ah! să vedi unu betranu in rol'a unui tineru, cu sufletu sboratoriu, cu idei tinere si frumosé si cu sangele inflacarat, cum se acatia de lume si cum cade ca copilulu celu nepotintiosu, si

totu-si nu-i e iertatu sê se lase. Dar e demnu de sôrtea lui si de risu, jóce totu omulu in opin-cile lui!

Clar'a remase veduva pana inca nu se des-voltase a cunôsce lumea amorului cea larga si amagitória. Dupa ce i-a picatu tarulu, ce nici nu-lu simtise pana erá taru, i se desvoltà sim-tiulu si dorint'a de a si gustá placerile tinere-tiei — in deplin'a loru potere, ma cu flacar'a aceea, ce adese séu totu-de-una erumpe ca und'a si se silesce a ajunge ce a perduto, ce a trecutu negustatu.

De la betranulu ei i remase o fiica tinera si frumósa ca unu angeru. Pe acésta o iubiá forte, si pôte iubirea acésta i imprumutá cele mai umane cugetâri si fapte, o tieneau fara scire între otarele modestiei si stârei unci mame adeverate, unei femei de onóre.

Midilóce avea, câ-ci avea betranului re-mase tóta pe man'a ei, si aceea erá o adeverata comóra.

Astu-feliu siedea dins'a incotita pe mésa, cu sufletulu plinu de amoru si de suspitiune. Oh, de n'ati gustatu din acésta póma, de n'ati avutu suspitiuni candu iubiati cu foculu tine-retiei, n'aveti ce ve caf de suferintiele vietii!

Dupa unu timpu, candu cugetele i ferbeau prin creri ca foculu, si-desfasiurâ incetu coafur'a de pe capulu acelu frumosu, si cu o lene cugetatória o aruncâ la o parte, apoi si-des-bumbâ vestmentulu celu mai fericitu pe lume, oh câ-ci nu simtiesce vestmentul unei femei atâtu de gratiôse, ca sê-i poti dîce cu dreptulu fericitu, apoi si-desfasiurâ perulu, unu valu de crini ca o unda de spume si éra se uitâ cugetanđu.

Apoi se scolâ, merse sê mai implinesca una, cea mai santa detorintia, sê-si véda copil'a dorminda, sê-i asculte resuflarea acea dulce, sê-i pandésca zimbetulu prin somnu, sê-i ce-tésca visurile pe fatia, pruncii se viséza cu an-geri si ea e numai prunca inca....

Cu man'a tienendu-si crinii cei bogati porni si pasî in odait'a copilei, unde tóta nóptea ar-dea o lampa mica si obscura. — Se apropiâ de patu, — asculta — privi — hah, — — —

Patulu erá golu, copil'a lipsea dintr'insulu....

Ce simtî dômn'a Clara in acestu momentu, nu se pôte descrie si cugetá.

Patulu erá golu, copil'a lipsea dintr'insulu....

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

Doine poporale.

— Din giurulu Sibiului. —

Lasa, dómne, focu si para,
Unde-i dorulu meu de-a séra!
Lasa, dómne, focu si fumu,
Unde-i dorulu meu de-acum!

I.

Du-te, mandro, unde-i vré,
De mine vorba n'avé!
— Du-te, badeo, unde-ti place,
De mine vorba nu-ti face;
Du-te, badeo, und' te-i duce,
De mine vorba nu duce;
Câ eu incotrau me ducu,
De tine vorba nu ducu.

II.

Frundia verde de nuiea!
Rea bucata-i dragostea;
Câ n'ai stare la mancare,
Nici odina la culcare.
Câ me culcu nóptea sê dormu,
Nu mi se mai face somnu;
Si me culcu sê odinescu,
Totu la tin' mandro gandescu.
Stau cu gandulu la uitare,
Anim'a nu-mi dâ rabdare;
Stau cu gandulu sê te uitu,
Si-acum nu te potu curendu.
Câ eu nu sciu ce-i ast'a,
De nu te mai potu uitá!
Dóra mi-ai facutu ceva,
De nu te mai potu uitá?

III.

Scii tu, mandro, ce ti-am spusu?
A séra si-alalta séra:
Sê scoti siéu'a din camara,
Si s'o pui pe murgu-afara;
Sê punemu petioru 'n scara,
Sê plecâmu in giosu la tiéra,
Giosu la tiér'a romanésca,
Sê-mi cumpuru péna domnésca;
Sê mi-o punu in pelaria,
Sê me 'nvetu la carte-a scrie.

• • • • •
Serisei dôue trei ronduri,
Si m'ajungu nesce ganduri;
Pusei condeiulu pe mésa,
Calamariulu pe ferésta;
Si me totu plimbam prin casa,
De la usia pan' la mésa;
Tipai ochii pe ferésta,
Vediui o dalba nevesta,
Mergêndu sê se spovedésca.
Spovedi-o-aru frigurile,
Ca pe mine gandurile!

Culese de

I. Lapedatu.

S A L O N U

Serbarea de la Putna

in memorie a lui Stefan cel Mare,
precum astăzi, a reșituit forte splendidu, participandu
unu publicu numerosu.

Inceputul serbării s'a facutu sambata in 14/26 augustu, la diece ore și-a, cu privighierea religioasă, anunțata la intrarea in biserică cu 21 de salve, tragederea tuturor clopotelor santei manastiri, si splendidă iluminatiune a bisericei si 'ntregei manastiri. Cinci preoți si unu diaconu indeplinira oficiul religiosu.

Domineca in 15/27 augustu de la optu pana la nouă ore demanătăia trei ronduri de salve succesive anunțau adunarea ospătilor in porticul festivu, — unde comitetulu i felicită de buna-venire.

Siese salve anunțau începerea santei liturgii. Adunarea întră in biserică, unde siepte preoți si doi diaconi celebrara santă liturgia, — er la priceșna parintele Ciupercoviciu, egumenu alu manastirii Putna, tienu o predica corespondatoră hramului bisericei, o cuventare aceasta, care face onore talentului oratoricu alu sanctiei sale.

De aci se întinse o majestosă procesiune, salutata de salve, pana la porticul festivu, construitu in apropiare de aleea ce conduce la manastire, unde se descoperira si se sănătă: urnă de argintu, epitafiu domneloru din România, alu celor din Bucovina, flamură domneloru din Iasi, a domnei Haralambie, a institutului de bele-arti din Iasi, a dlui Popovici din Viena, a damelor romane din Crisiana etc.

Dupa aceste dlu A. D. Xenopolu, alu carui elaborat s'a admis la concursu, rostiu cuventarea festiva, frumoasa si bine simtita, in care a esprimitu intr'unu stilu corectu si romanescu simtieminte nobile si cugetări de innaltu patriotismu.

Terminandu-se cuventarea, corulu teologilor romani intonă acestu „Imn religiosu“, compusu a nume de dlu V. Alesandri, music'a de dlu A. Flechtenmacher:

Eterne A-totu-Poternicu, o Creatoru sublime,
Tu, ce-ai datu lumii viția si omului cuventu,
In tine crede, spera întrég'a Romanime...

Gloria tie 'n ceriuri, gloria pe pamant!

Sub ochii tei, in lume, lungi valuri d'omenire
Pe marea vecinicie dispera ca nori in ventu,
Si 'n clip'a loru de viția trecendu, striga 'n uimire:
Gloria tie 'n ceriuri, gloria pe pamant!

Tu din sementi'a mica inalti stejarulu mare,
Tu juneloru popore dai unu maretu aventu,
Tu 'n animele noastre ai sacre, vîi altare:

Gloria tie 'n ceriuri, gloria pe pamant!

In tine-i vizitorulu, trecutulu si presentulu,
Tu duci la memorire, prin tainiculu mormentu,
Si numele-ti cu stele lumina firmamentulu ...

Gloria tie 'n ceriuri, gloria pe pamant!

Eterne A-totu-Poternicu, o Creatoru sublime,
Tu care tieni la drépt'a-ti pe Stefanu, erou santu,

Fă 'n lume să straluce iubit'a-i Romanime...
Gloria tie 'n ceriuri, gloria pe pamant!

Apoi se cetira inscriptiunile de pe daruri, — si procesiunea se intorse in biserică spre incheiarea santei liturgii.

Se dede o măsa comună in porticu. Presedintele comitetului portă toastulu primu pentru imperatulu, apoi se cantă „Gott erhalte!“ — Urmă apoi o multime de toasturi, si presedintele numai de la doi insi luă cuventulu: dnii Tocilescu (Bucuresci) si Mureșianu (Gherla)...

Săra dupa vecernia manastirea se ilumină si se facă focu bengalicu pe culmile muntilor din pregiuru....

Luni, in 16/28 augustu, la optu ore demanătăia, junimea academica, diferitii domni reprezentanti, clerul si autorităatile publice se adunara in porticu, si apoi mersera in biserică, să asiste la santă liturgia, după care urmă iesirea cu procesiune pentru aducerea darurilor in biserică, si parintele egumenu alu manastirii dede cetire „Cuventul de ingropatiure la mórtea lui Stefan cel Mare.“

Conductulu festivu pasă 'n sunetulu *Bugei*, clopotu turnat inca de pe timpulu lui Stefan cel Mare.

Dupa intrarea in biserică se tienu parastasulu de pomenire, la care avu locu ingenunchiarea generala cu cetirea rogatiunii de iertatiune, apoi corulu teologilor intonă „Imnul lui Stefan cel Mare“, facutu a nume de dlu V. Alesandri, music'a de dlu A. Flechtenmacher. Acestu imnu suna astfelu :

La pôlele Carpatilor,
Sub acestu vechiu mormentu,
Dormi, erou alu Romanilor,
O Stefanu, erou santu!
Ca sentinele falnice
Carpatii te pazescu,
Si de sublim'a-ti gloria
Cu seculii sioptescu.

Candu tremurau popórele
Sub aprigii pagani,
Tu le-aperai cu sangele
Vitejiloru Romani...
Cu dragu privindu-i patri'a
Si mórtea cu dispreți,
Maretu in sinulu luptelor,
Si 'n pace-ai fostu maretu!

In ceriu apune sôrele
Stringêndu radiele lui,
Dar intr'a nôstre suflete
Eternu tu nu apui.
Prin negur'a trecutului,
O sôre 'nvingatoriu,
Lumini ca radie splendide
Presentu si vîitoriu!

In timpulu vitejiloru,
Cuprinsu d'unu sacru doru,
Visai Unirea Daciei
C'o turma si-unu pastoriu.

O! mare umbra-eroica,
Privesce visulu teu :
Uniti suntemu in cugete,
Uniti in Domnedieu!

La pôlele Carpatiloru,
Lang'alu teu vechiu mormentu,
Toti in genunchi, o Stefane,
Depunemu juramentu :
„Unu gandu s'avemu in numele
Romanului poporu —
Aprinsi d'amorulu gloriei
Si-alu patriei amoru !“

Patru-dieci de salve, ca reamintire de manastirile zidite de maritulu erou, si sunetulu *Bugei*, anun-ciara asiediarea darurilor pe mormentu.

In fine serbarea se terminà prin unu ospetiu comunu cu unu discursu presidentialu.

Dupa serbare, junii presinti tienura unu congresu, unde intre altele se decise a se edà unu diuariu alu junimei. Acest'a va aparé la Viena, sub titlulu „Natiunalismulu.“

Acuma sè ne rentorcemu la unele detaiuri !

Urn'a consacrativa, ce s'a depusu pe mormentulu vitézului Stefanu-celu-Mare, turnata in argintu curatu si lucrata cu destula arte si bunu gustu, are urmatóri'a inscriptiune: „Eroului. Invincitorului. Aoperatorului esistintiei romane. Scutului crestinitatii. Lui Stefanu celu Mare. Junimea romana académica. MDCCCLXX.“

Epitafulu tramisu de dn'a Maria C. A. Rosetti, si acel'a alu dómnelor din Bucovin'a, unulu lucratu pe catifea albastra 'nchis, si altulu pe catifea rosia-conabia, sunt nesce odore in adeveru pretiose.

Arculu de triumfu, ce se 'naltià pe calea ce conduce la manastire, fu dedicatu „Memoriei lui Stefanu celu Mare, mantuitoriu neamului !“

Pe frontispiciele laterale au fostu, in stang'a, versurile :

Stefanu, Stefanu, Domnulu mare,
Sémenu pe lume nu are,
Decătu numai mandrulu sôre.

Éra de a drépt'a :

Stefanu, voivodulu Stefanu,
Bate pe turcu, pe tataru,
Bate pe leahu, pe maghiaru !

Standardele principale au purtatu numele celor mai insemnatii fundatori ai tierilor si neamului romanu, ca Traianu, Dragosiu, Radu-Negru; alu celor mai devotati barbati pentru romanitate, ca Iancu, Horia-Closca-Crisianu, Tudora Vladimirescu etc.

Sub decursulu serbârii s'a impartitü si nesce medalie de bronzu si argintu, batute a nume pentru festivitatea acésta, cu urmatóri'a inscriptiune: „Putna 15 augustu 1871“, — éra pe cealalta parte: „Memoriei lui Stefanu celu Mare, — Rivnitorii glorielor strabune.“

La acésta serbare România fu mai bine reprezentata, mai multe orasie tramsiera a nume delegati, intocmai ca societatea académica. Dintre somitâtile literarie numai dnii: Cogalniceanu si V. Aleșandri participara, dar si acestia numai jumetate de dì.

Boerimea Bucovinei — din cause mai innalte politice — escela prin absint'a sa admirabila. Transilvani'a fu reprezentata prin trei insi, — Ungari'a asemene.

Comitetul

Societâtii pentru fondu de teatru natiunalu romanu.

Processu verbalu
din $\frac{18}{30}$ augustu 1871.

Presenti: presiedintele Ios. Hodosiu, cassariulu Vinc. Babesiu, membrulu Ales. Romanu.

Intrunindu-se membrii acum numiti si luandu in deliberare tienerea adunârii generali a Societâtii anuncianta pentru 28 si 29 septembvre a. c., au conclusu:

Considerandu, că trei din membrii comitetului si a nume presiedintele Ios. Hodosiu, care este totu odata presiedintele Societâtii, si dlu V. Babesiu care este si cassariulu societâtii, si membrulu Al. Romanu — sunt ocupati cu lucrările societâtii académice romane in sessiunea anului curentu pana la 27 septembvre viitoriu;

considerandu, că vice-presiedintele comitetului Ales. Mocioni, care este totu odata si vice-presiedintele societâtii, este impedeccat de a se poté presentá si a partecipá la adunarea generala anunciată pentru 28 si 29 sept. a. c. la Satu-mare;

considerandu, că dupa impartasirile primite de la Satu-mare, terminulu de 28 si 29 sept. a. c., este timpulu celu mai inoportunu pentru tienerea adunârii generali a Societâtii:

Din aceste considerante :

Adunarea generala a Societâtii pentru fondu de teatru natiunalu romanu anunciată pentru 28 si 29 septembvre a. c. la Satu-mare — se amena pe timpu nedeterminat.

Bucuresti, $\frac{18}{30}$ augustu 1871.

Dr. Iosifu Hodosiu,
presiedinte.

V. Babesiu.

Ales. Romanu.

CE E NOU?

* * (Iubileulu parintelui metropolitu Siaguna) s'a serbatu cu multa splendore. Éta ce ni anuncia despre acésta festivitate telegramulu corespondintelui nostru specialu : „Sibiu 5 juniu. La iubileulu parintelui metropolitu Siaguna a asistat unu publicu fôrte numerosu. Episcopiele sufragane fure reprezentate, alu Caransebesiului prin insu-si episcopulu Popasu, alu Aradului — prin vicariulu Mironu Romanu. Metropolitul iubilear fu retrasu in sigureitate, petrecându cu postu si rogatiuni. In 2 septembvre sér'a se arangia unu conductu cu 200 de faclfe. Seminariulu fu iluminat pomposu. In 3 sept. dupa ascultarea liturgiei parintele episcopu Popasu primi gratulatiunile pentru iubileariu. Apoi se dede unu banchetu stralucit, sér'a concertu frumosu din partea teologilor. Apoi urmă convenierea óspetilor in o gradina, si dantiu. Bucuria fu generala. Toma Rosiescu.“

* * (Societatea académica romana) lucra necontenit, séu in conferintie séu in sedintie publice. Dlu

Poenariu, apesatu de adancele betranetie, cauta usiorare la scalde, va luă in se mai târziu parte la lucrările societății; dlu Caragiani nici în anul acesta nu va participa din cauza bôlei sale. În privința premiului pentru gramatica, partea sintactică, s'a decisă a se publica trei premii, a nume unulu, celu vechiu, de 400 galbeni, și altele două de câte 200 și 100 galb. Dlu Baritiu și-presintă lucrarea sa (litera L. aproape finită,) dlu Urechia presintă asemenea a sa (lit. N. finita,) dlu Sionu inca presintă lucrarea sa (lit. P.) Premiul pentru traducerea opului „De bello gallico“ de Iuliu Cesare, s'a impartită în două între dñi C. Copaceanu, profesorul la seminarul din Romanu, și Arone Densusianu, avocatul în Fogarasiu. Premiul fu de 150 galbeni.

* * (Baluri.) Reuniunea invetitorilor romani din protopresbiteratul Lipova va dă unu balu la 2/14 a. c. în otelul „Regelung Ungariei“ din Lipova. Venitul curat și menit pentru fondul reuniunii invetitoresci. Ofertele sunt să se trameze dlui Paul Goronu în Radna, și Dariu Puticiu în Lipova. — În Bogășia montana la 24 sept. se va arangia unu balu, înaintea acestuia se va jocă piesă teatrală: „Nuntă tieranăscă“, de V. Aleandri. Venitul curat și menit pentru fondul teatrului național și al academiei romane de drepturi.

— (Elena Dóma,) precum ni spunu foile din Iasi, a sositu din strainetate și de o-camdata va remane la moscă Ruginósa.

ꝝ (Timpurile se schimba!) Intr'unu salону al palatului imperiale de Salzburg, se află portretul lui Napoleon și al Eugeniei, donate de ex-imperatul. De curendu in se din ordinul mai înaltu aceste portrete se departara de acolo. În saloanele în cari la 1867 fu primitu atunci marele Napoleon, acum ocupă locu imperatul Vilhelm, Bismarck etc.

ꝝ (Choleră se apropia) totu mai multu de noi. Dupa aretările oficiale, în Transilvania (Târgul Mureșului) și în partile de susu ale Ungariei s'au și ivită casuri de cholera.

△ (Concursu.) Conformu concluziei adunarei gen. a Asoc. tien. tenuite în 7—8 aug. cal. n. a. c. la Fagarasiu p. 19, se publica prin acela concursu, la următorile stipendie și ajutorie. 1. La două stipendie pentru doi juristi, de câte 150 fl. cu indatorirea, ca acestia, să împlinescă lucrările de scriitori în calegrafie a Asociationii (din Sibiu). 2. La două stipendie de câte 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofie. 3. la unu stipendiu de 400 fl. pentru unu ascultatoriu de politehnica. 4. la unu stipendiu de 400 fl. pentru unu elevu de silvicultura. 5. la trei stipendie de câte 50 fl. pentru trei gimnasiști. 6. la două stipendie de câte 50 fl. pentru doi elevi la scările reali. 7. la unu stipendiu de 50 fl. pentru unu elevu la scările comerciale. 8. la patru ajutorie, de câte 50 fl. pentru 4 sodali de meseria, qualificati să face maestri. 9. la diece ajutorie de câte 25 fl. pentru 10 invetaciile de meseria. — Terminul concursului, pentru stipendiele și ajutoriile susu însemnate, se desfinge pe 20 sept. după calendarul nou anului curint. Concurentii la stipendiele de sub pos. 1 2, 3, 4, 5, 6, și 7, au de a-si asternă la subscrisele comitetu pana la terminul mai susu indigitat, concursele lor, proovedute cu următorile documente: a) carte de botez, b) testimoniu despre anul scolaristic 1870/1 respective concurentii la stipendiele de sub pos. 1, 2, 3 și 4, au să produca testimoniu de ma-

turitate, și în casu, candu voru obține vre-unu stipendiu, să deo reversu subscrise de ei insi-si, prin carele să se deoblige, cumca după absolvirea studiilor, voru servi în patria, incă si-voru aflată postu corespondentiu, și în fine c) testimoniu de paupertate. De la concurenții la ajutoriile de sub pos. 8, pe langa atestatul de botez — se recere de la maiestrul resp. adevărintia despre aceea cumca sunt qualificati de a se face maestri. Er de la concurenții la ajutoriile de sub pos. 9, — pe langa atestatul de botez se recere adevărentia de la maiestrul resp. despre desteritatea și diliginta in meseri, cu care s'au ocupat. Sibiu in 26 augustu cal. n. 1871. Comitetul Asociationii transilvane pentru literatură și cultură poporului român.

Literatura și arte.

* * (Unu opu de mare importanță.) În biografie a Pré-santiei sale, parintelui metropolit Andrei bar. de Siaguna, publicata în nrulu trecutu, semnalaramu, că neobositul Nestor alu bisericiei gr. or. romane va suprinde pe toti amatorii literaturei bisericesci cu unu nou opu alu seu. Acuma venim să constatăm cu multă placere, că informatiunea nostra fu esacta. Chiar acumă primim din Sibiu următorul opu: „Enchiridionu, adeca carte manuală de canone ale unei, santei, sobornicesci și apostolesci bisericice, cu comentare de Andrei bar. de Siaguna.“ Cartea voluminosa e dedicată „clerului și poporului credintiosu din metropolia Romanilor de relegea gr. res. din Ungaria și Transilvania.“ Opulu întregu contiene 548 de pagine, și se află de vândare în tipografiile archiecesane din Sibiu cu pretiul de 4 fl. v. a. Înregistrându aceste, simțim o detoria de Romani spre a gratulă fericitei bisericice, care are în fruntea sa unu arhieereu, carele nici în adancele sale betranetie nu încetează a lucră pentru luminarea, prosperarea și fericirea ei.

* * (Dlu I. S. Selagianu,) profesorul de istoria și filosofia la gimnasiul de Beiusu, publica prenumerațiune la „Manualulu de geografie alu Ungariei și terile sorori, alaturi cu o carta topografica.“ Pretiul de prenumerațiune e 1 fl. Atragești atenția dloru profesorii și a tinerimei noastre a supra acestei publicațiuni.

* * (O nouă școală umoristică) romana a aparut la Iasi, noi înse n'amu vediu-o inca. Titlulu ei este: „Nastratin Hogeas.“ (?)

= („Poporulu.“) Sub acestu titlu a aparut unu nou diuaru la Bucuresci, redactat de dlu Basarabescu. Acestu diuaru va apăra de trei ori pe sepmătemana.

= (Adelaida Ristori,) celebră tragediana despre a careia sosire în Bucuresci, s'au anticipat cu profușie atâtă eloguri superbe, va da primă sa reprezentăsiune în teatrul celu mare sambata in 9 sept.

□ (Bibliografie.) Pana la finea lunei curente voru ești de sub litografia la Bucuresci două intinse și forte esactu lucrate planuri ale capitalei României, Bucuresci, pentru primă ora în tîră nostra. 1. Planul a totiei capitale in marimea de patru palme in quadrat, pe care se areta stratele totale cu numirea lor, gradinile, hotelurile, fabricile, limitele comisiilor lor, de colori, și scală după mesurătoria cu pasi a fia-carei strate; suburbiele, locul autoritatilor si

bisericele cu numirea loru; pe planu se va areta luate in miniatura: Metropoli'a, vediuta despre Filaretu, palatulu vediutu de la port'a bisericei Cretulescu, balt'a si gradin'a Cismegiu, vediute ca din sborulu paserei, precum si amendoue garele caliloru ferate. Pretiulu acestui deslucitul planu conducatoriu este de lei patru. 2. Planul centrului capitalei (coloreea de rosu) cu tota cladirile continute in elu, biserice, palate, otele, spitale, autoritatii, piatie, locurile redactiunilor de diurnale, fabrici, gradine, poduri pe Dimboviti'a, balt'a si gradin'a Cismegiului; tota aceste cu numirea loru, numirea stritelor, a suburbelor, si pentru distractia publicului s'au pusu pe planu si chiar poporatiunea pe strate si prin piatie. Pretiulu unui exemplari este de lei noi trei. 3. Unu tablou copiatu dupa o schitia vechia cu cununi'a lui Negoe Veda, fondatorul frumossei episcopiei a Curtei de Argesiu cu Despin'a domn'a, fet'a Cnezelului Lazaru alu Serbiei, in resiedinti'a sa Curtea de Argesiu la an. 1500. Solenitatea se petrece de metropolitul Macarie in presenti'a Cnezelului Lazaru, a Oniginii si a deputatilor poloni, unguri si bulgari, cum si a domnelor curtei in speldidulu palatu domnescu. Pretiulu unui exemplari este de doi lei noi. 4. Calendar-tablou de parete, pentru cancelarii pe anulu 1872, pe care s'au destinat nascerea lui Isusu in Viteazului Iudeei, fug'a Maici Domnului cu prunculu si cu Iosifu in pustiurile Egipetutui, de gona imperatului Irodu si in patru colturi portretele a patru evangelisti dupa modelele din Roma. Pretiulu unui exempl. este lei noi 2. Tota acestea sunt depuse spre vendiare numai la doue librerie Sosec, calea Mogosioi si Szoldosi vis-a-vis de teatru. Doritorii inse de prin districte sunt rugati cu onore a care de la mine de a dreptulu in Bucuresci, calea Vacaesci nr. 151, tramiendu pretiulu loru si le voru primi pe data, fara alta cheltuiela, bine ingrigite prin expeditiune. Editoru-componetoru Maior D. Pazoglu.

Din strainetate.

* * (Curioasa posta de amoru.) Corabi'a „Atlantis“, care pleca din Sumatra spre Lima, in calea sa fu urmarita necontentita de unu chitu giganticu. Mari-narii totu acceptau, ca chitulu in fine se va urfi de inaintarea grabnica, dar dinsulu nici decat nu parea a se obosi. Matrosii doriau se scalde in mare, inse de frica chitului nu poteau, deci decisera se-lu prinda. Decisiunea se si esecuta numai decat. Fiindu transportatul chilulu pe corabia, ei indata se si apucara a-i desface randi'a, si in aceea gasira o punta de cauciucu, era in acesta o epistola adresata catra comandantele corabiei, in care o nevesta vedova din Londra i scrie, ca deca dinsulu nu-i va respunde de locu prin inmanuatoriulu acestei scrisori, ea se va marita dupa altul. Vi poteti intipui confusiunea comandanitelui.

ζ (Paulu de Kock,) cunoscutulu romantieru frivolu alu francesiloru, a morit la 31 augustu in Paris. Dinsulu fu unulu dintre cei mai productivi scriitori ai lumii. Romanurile lui formeaza o biblioteca mari-siora, si se traduceau in tota limbele mai culte. Si romanesce exista cateva traductiuni dupa scrisorile sale. Dinsulu mori in etate de 78 de ani. Inmormantarea lui se fece cu multa pompa.

= (Elevi femeiesci.) Aprape 300 dame s'au inmatriculat la universitatea din Michigan (Americ'a)

si voru incepe cu incepertulu semestrului viitoriu studiele loru. Este de observatu, ca din 30 dame, ce studiaru anu la acea universitate, n'a cadiutu nici un'a la esamene.

Feliurite.

* * (Valea Visieului in Maramuresiu.) Dece voimur vedem positiuni frumose, locuri romantice, cari inspira lir'a poetilor si penelulu pictorilor: nu trebuie sa caletorim in Elvetia seu mai departe, gasim si la noi a casa o multime de panorame admirabile. Maramuresiulu, patria strabunului Dragosiu, posede nenumerate positiuni, cari potu sa incante chiar si pe cei mai renomiti caletori. Ilustratiunea nostra din frunta numerului prezinta asemenea infatiseaza unu punctu frumosu din Maramuresiu, valea Visieului. O privire a supra acestui tablou frumosu, si ochii nostri remanu incantati de aceasta privilisice feerica. Codrii secolari, bradii purure verdi, riulu sierpitoriu, par' ca ni si optescu o taina santa, o taina secularia, care ni innalzia sufletulu, si lu-transpunu pe timpulu, candu din aceste locuri

, „Dragosiu mandru ca unu sora
A plecatu la venatoria.
Ghiog'a si saget'a lui
Facu pustiulu codrului!
Cerbulu more, ursii pieru,
Si vulturii cadu din ceriu...“

Dar realitatea trista ne descampa din visarea nostra.... Anim'a ni se imple de dorere, candu ne uitamn la descendintii gloriosului Dragosiu.... Din codrii umbrosi audim in tacerea noptii resunandu unu viersu plangatoriu. E din'a Marmatiei, care canta gelindu:

Suspinu, ca-ci vescediescu,
Si vescediescu de doru,
Si 'n doru-mi feciorescu
Me usucu, stau sa moru...
Iubitulu meu, colu june
Cu perulu aurosu
In dilele strabune
Plecă pe vale 'n josu...
S'a dusu, si nu mai vine,
Lu-chiamu plangendu amaru:
„Oh! Dragosiu vin' la mine!“...
Dar tote-su insedaru...
Asceptu si totu asceptu,
Si dorulu meu mi-chiamă
Totu fulgere in pieptu,
Eu am sa pieru, mi-i tema.
La fratii mei de-unu sange
In daru me ducu a plange,
Ca-ei nepasarea orba,
Acusi va se-i absorba...“

△ (Cea mai mare negotiatoria din lume) este fara indoiala a lui A. F. Stewart in New-York in America, care cuprinde mode, matasarla, panzaria, manufacture, apoi negotiu de haine, schimburi si manusi si la care sunt angajate 1730 persoane si a nume: unu diriginte generalu, 19 artisti, 1 casariu generalu si 9 casieri, 1 comptuaristu superioru si 23 inferiori, 9 corespondinti, 470 vendietori si vendietorie, 880 marciande de moda si croitorie, 1 castelanu, 2 magazinari, 27 usieri, 55 colportori si feciori de casa si 190 servitori de tramisu. Pe la serbatori (Craciun etc.) numerulu personalului se urca pana la 2200. Vendicare se face pe di cam de 80,000, une-ori inse si pana la 100 mii taleri, si peste totu se inviertescu in negotiatori'a acesta pe anu cate 17—18 milioane taleri.

Glume si nu pré.

Feciorulu de bolta.

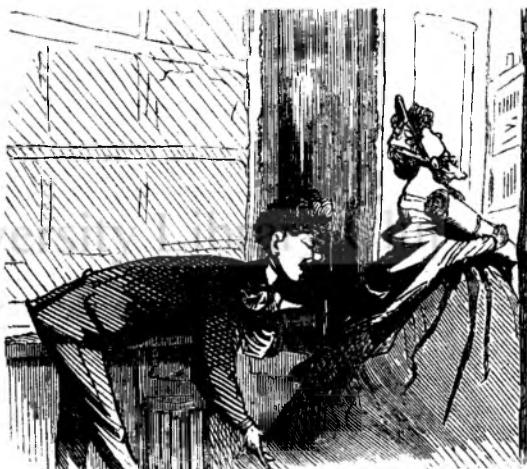
Asceptandu sê vina cine-va.

Candu intra o dama.

Candu elu i lauda stof'a.

Dupa ce ea a cumperatu.

Si déca ea nu cumpera.

Candu elu n'are nici unu lucru.

Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu V, col'a III.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU**.

Cu tiparintu lui Alessandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.